

Economische effectmeting toerisme en recreatie IJmond

Stand van zaken 2010 en ontwikkeling 2007-2010

Rapportage in opdracht van
het regionaal economisch stimuleringsprogramma
IJmond Veelzijdig

December 2011

Projectnummer
MONIT.11.045

ZKA *Consultants & Planners*
Postbus 4833
4803 EV Breda
tel.: 076-5658877
fax: 076-5656489
e-mail: info@zka.nl
www.zka.nl

INHOUDSOPGAVE

CONCLUSIES EN ADVIES	1
1. INLEIDING	3
1.1. Aanleiding	3
1.2. Doel en vraagstelling	3
1.3. Leeswijzer	3
1.4. Aanpak en werkzaamheden	4
2. TOERISTISCH-RECREATIEF AANBOD	5
2.1. Inleiding	5
2.2. Verblijfstoeristisch aanbod	5
2.3. Dagrecreatief aanbod	8
2.4. Tevredenheid aanbod	11
3. OMVANG VAN DE VRAAG	13
3.1. Inleiding	13
3.2. Gebruik verblijfstoeristisch aanbod	13
3.3. Gebruik dagrecreatief aanbod	15
4. ECONOMISCHE BETEKENIS TOERISME EN RECREATIE IJMOND	18
4.1. Inleiding	18
4.2. Economische betekenis toerisme en recreatie IJmond 2010	18
4.3. Economische betekenis per categorie	19
4.4. Verdeling naar bestemming	20
4.5. Ontwikkeling economische betekenis 2007-2010	22

CONCLUSIES EN ADVIES

Inleiding

In opdracht van het regionaal economisch stimuleringsprogramma IJmond Veelzijdig is onderzoek gedaan naar de omvang van het toeristisch-recreatief bezoek en de hiervan afgeleide economische betekenis (bestedingen en werkgelegenheid) in de regio IJmond. Hierbij is zowel de omvang/betekenis anno 2010 bestudeerd als de ontwikkeling in de periode 2007-2010.

Resumé uitkomsten

Belangrijkste uitkomsten uit deze effectmeting zijn:

- Het aantal overnachtingen bedroeg bijna 400.000 in 2010. Binnen het verblijfstoerisme is de hotelmarkt relatief dominant met ruim 60% van de overnachtingen (overigens is het merendeel van de hotelovernachtingen zakelijk). Ten opzichte van 2007 is het aantal overnachtingen in de regio met 3% gedaald. Dit is minder dan de landelijke en provinciale daling (ruim 5% respectievelijk bijna 8%);
- Het dagtoeristische bezoek is met 6% gegroeid tot bijna 9,5 miljoen bezoeken. Als de Beverwijkse Bazaar . de belangrijkste attractie in de regio . buiten beschouwing wordt gelaten blijkt het bezoek echter nagenoeg ongewijzigd ten opzichte van 2007;
- De toeristisch-recreatieve bestedingen in de regio IJmond bedroegen in 2010 ongeveer " 330 miljoen. Dit betekent een groei van 13% ten opzichte van 2007. Indien de Beverwijkse Bazaar buiten beschouwing wordt gelaten bedraagt de groei van de bestedingen 2,5%. Dit is minder dan de inflatie in de periode 2007-2010 (die 5% bedroeg);
- Met de toeristisch-recreatieve bestedingen wordt werk gecreëerd voor ongeveer 5.700 personen. Dit is bijna 9% van het totaal aantal banen in de regio. Dit is relatief veel (het landelijk gemiddelde bedraagt circa 5%). Exclusief de Beverwijkse Bazaar bedraagt het aandeel van de toeristisch-recreatieve sector ruim 4%;
- De van de toeristische bestedingen afgeleide werkgelegenheid is in de periode 2007-2010 . exclusief de Beverwijkse Bazaar . met ongeveer 2% gegroeid. De totale werkgelegenheid in de regio groeide met bijna 6%. Hierdoor is het relatieve belang van de toeristische sector afgenomen (inclusief de Beverwijkse Bazaar nam de werkgelegenheid toe met ruim 6% en nam dus ook het relatieve belang van de sector een fractie toe).

Economische betekenis toerisme staat onder druk

IJmond is een gunstig gelegen regio (Metropoolregio Amsterdam, Noordelijke Randstadvleugel) die beschikt over diverse aantrekkelijke toeristische elementen zoals strand/zee, duinen, natuur en erfgoed. Alhoewel het toerisme zich in de afgelopen drie jaar relatief gunstig heeft ontwikkeld en het belang van de sector . zowel in aantal banen als in aandeel in de totale werkgelegenheid (inclusief de Beverwijkse Bazaar). is toegenomen, constateren wij toch enkele bedreigingen:

- De verblijfstoeristische capaciteit is klein en relatief eenzijdig (vrijwel alleen hotels en campings) en wordt gekenmerkt door veel vast en zakelijk gebruik;
- Het bezoek stagneert: het dagrecreatieve bezoek is weliswaar licht gegroeid maar dit komt per saldo alleen op het conto van de Beverwijkse Bazaar. Het aantal verblijfstoeristische overnachtingen . met beduidend hogere bestedingen per persoon per dag . is afgenomen;
- De dalende toeristische vraag in combinatie met de aanwezigheid/nabijheid van arbeidsmigranten kunnen zorgen voor onttrekking van verblijfstoeristisch aanbod aan de toeristische markt;

- Er zijn weinig mogelijkheden voor binnenrecreatie. Hierdoor is de regio sterk weersafhankelijk en is het seizoen relatief kort;
- Het voorzieningenniveau, met name op gebied van winkelaanbod en slechtweervoorzieningen, wordt (enigszins) kritisch beoordeeld.

Advies: zet in op strategie van productontwikkeling

Om het belang van de toeristische sector in de IJmond verder te versterken, adviseren wij de regio om in te zetten op een verruiming van het verblijfstoeristische aanbod. De regio heeft voldoende potenties voor het aantrekken van verblijfstoeristen met strand/zee, duinen, natuurgebieden, musea/bezienswaardigheden, de nabijheid van interessante steden, etc. Met een groter verblijfstoeristisch aanbod wordt meer kritische massa gecreëerd. Dit is belangrijk voor het draagvlak van voorzieningen zoals attracties/ entertainment, winkels en horeca. Additioneel verblijfstoeristische aanbod dient in onze optiek complementair te zijn aan het huidige aanbod en bij te dragen aan seizoensverlenging (jaarrond karakter). Concreet wordt hierbij in eerste instantie gedacht aan aanbod in het bungalowsegment (dit aanbod kan overigens ook ontstaan door omvorming van kampeeraanbod) en toeristisch hotelaanbod. Met aanbod in dit segment kan op een kustlocatie met concurrerende prijzen een (inter)nationaal publiek worden aangetrokken dat past bij de gebiedsidentiteit en het profiel van de huidige dagtoerist.

Mede afgeleid van de grotere omvang van het verblijfstoerisme kan worden ingezet op het ontwikkelen van een/enkele slechtweervoorziening(en) en een ruimer en meer divers winkelaanbod. Dit aanbod dient zowel aan te sluiten op de regionale bevolking als op het profiel van de meeste bezoekers. Dit vraagt relatief eenvoudig en laagdrempelig (maar zeker niet laagwaardig!) aanbod (zoals bijvoorbeeld een uitzichtoren bij de nieuwe zeesluis, aquarium, boottochten, indoor kinderattractie, (souvenir)winkels gericht op impulsaankopen, factory outlet centrum, etc.). In combinatie met concurrerend geprijsd logiesaanbod zorgt dit voor een sterke groei van de toeristische spin-off. Overigens kan ook (cross-)sectorale samenwerking binnen de regio (met bijvoorbeeld de cruiseterminal, ferry, toeristische ondernemers onderling, visserijsector, etc.) bijdragen aan een vergroting van de toeristische bestedingen. Om toe te zien op het gewenste niveau en uitstraling van het toeristisch-recreatieve product is een sterk gebiedsbeheer/-management (schoonmaak, veiligheid, selectiebeleid ondernemers, etc.) vereist.

Naast een verruiming van het toeristisch-recreatief aanbod . zowel op verblijfstoeristisch als dagtoeristisch gebied . is een effectievere regionale marketing noodzakelijk zodat het (verblijfs)toeristische aanbod beter vindbaar is en de verhuur voldoende toeristische rendement oplevert om toeristisch gebruik interessant te houden/maken.

1. INLEIDING

1.1. Aanleiding

Op 1 januari 2005 is het regionaal economisch actieprogramma IJmond Veelzijdig gestart als opvolger van IJmond 2000+. Een van de vijf thema's van IJmond Veelzijdig is toerisme. Om inzicht te krijgen in de uitgangssituatie vóórafgaand aan het programma heeft **ZKA Consultants & Planners** (ZKA) in opdracht van IJmond Veelzijdig in 2005 onderzoek gedaan naar de economische betekenis van toerisme en recreatie . uitgedrukt in bestedingen en werkgelegenheid . in de regio IJmond in het jaar 2004 (nulmeting). In 2008 heeft een éénmeting plaatsgevonden betreffende de ontwikkeling in de periode 2004-2007. Om up-to-date te blijven wat betreft de economische ontwikkelingen heeft IJmond Veelzijdig aan ZKA gevraagd een onderzoek te doen naar de situatie in 2010 en de ontwikkeling in de periode 2007-2010.

1.2. Doel en vraagstelling

Primair doel van de studie is inzicht te geven in de omvang van het toeristisch-recreatief bezoek aan de regio in 2010 en de bestedingen en werkgelegenheid die hiermee gepaard gaan, alsmede in de ontwikkelingen hierin gedurende de afgelopen drie jaar (2007-2010).

Om inzicht te krijgen in de huidige betekenis van toerisme en recreatie in IJmond en de ontwikkeling in de periode 2007-2010, moeten de volgende vragen worden beantwoord:

- Wat is het gebruik (overnachtingen (met een splitsing tussen zakelijke en toeristische overnachtingen) en bezoekersaantallen) van het toeristisch-recreatief aanbod in de regio anno 2010?
- Welke bestedingspatronen hebben de verschillende type toeristen/recreanten?
- Wat is de economische betekenis . uitgedrukt in bestedingen en werkgelegenheid . van toerisme en recreatie in IJmond anno 2010?
- Hoe hebben toerisme en recreatie in IJmond zich ontwikkeld in de periode 2007-2010, zowel in aantallen toeristen als in bestedingen en werkgelegenheid?

1.3. Leeswijzer

Deze rapportage is als volgt opgebouwd:

- In hoofdstuk 2 komt het toeristisch-recreatief aanbod aan de orde;
- In hoofdstuk 3 is de omvang van de toeristisch-recreatieve vraag binnen de regio IJmond weergegeven;
- In hoofdstuk 4 is ingegaan op de huidige economische betekenis van toerisme . uitgedrukt in bestedingen en werkgelegenheid . in de regio IJmond in 2010 alsmede op de ontwikkeling in de periode 2007-2010.

1.4. Aanpak en werkzaamheden

Om een betrouwbare vergelijking met vorige meting te bewerkstelligen is voor deze meting dezelfde opzet (afbakeningen en aanpak/methodiek) gehanteerd als bij de éénmeting.

Ten behoeve van deze studie zijn de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Startbespreking;
- Inventarisatie toeristisch aanbod in de regio IJmond op basis van deskresearch;
- Actualiseren en uitbreiden vragenlijsten;
- (Telefonische) interviews onder de toeristische aanbieders¹;
- Enquête onder toeristen²;
- Dataentry en analyse enquêtes;
- Deskresearch beschikbare nota's en onderzoeken;
- Modelmatige doorrekening economische betekenis 2010;
- Analyse ontwikkeling 2007-2010;
- Rapportage en toelichting/presentatie.

¹ In totaal hebben 86 van de 126 organisaties meegewerkt, ofwel een respons van 68%. Dit is hoog.

² Voor dit onderzoek zijn op negen dagen in de periode juni-september 2011 bezoekersenquêtes afgenomen. In totaal zijn 154 enquêtes in de analyses meegenomen. Deze zijn als volgt over de gemeenten verdeeld: Beverwijk 70 (31 bij de Beverwijkse Bazaar en 39 in Wijk aan Zee), Heemskerk 23, Uitgeest 22 en Velsen 39. Van twee veldwerkdatta in Velsen zijn de afgenomen enquêtes niet per post ontvangen, waardoor deze niet in de analyses konden worden betrokken.

2. TOERISTISCH-RECREATIEF AANBOD

2.1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een beeld geschetst van het toeristisch-recreatief aanbod in IJmond. In paragraaf 2.2 wordt nader ingegaan komt het verblijfstoeristisch aanbod. In paragraaf 2.3. wordt het dagrecreatief aanbod weergegeven. Tot slot volgt in paragraaf 2.4. de beoordeling van het aanbod.

2.2. Verblijfstoeristisch aanbod

In deze paragraaf is een overzicht gegeven van het meegenomen aanbod op verblijfstoeristisch gebied in de regio IJmond. Hierbij is achtereenvolgens ingegaan op:

- Hotels;
- Campings (vaste en toeristische plaatsen);
- Vakantiewoningen/appartementen;
- Strandhuisjes;
- Watersport (vaste ligplaatsen en passantenplaatsen).

Aan het eind van deze paragraaf is het verblijfstoeristisch aanbod per gemeente geresumeerd.

Hotels

Onderstaande tabellen geven een overzicht van het hotelaanbod in de regio IJmond. Hierbij zijn tevens de pensions en bed & breakfast accommodaties meegenomen.

Vanwege verschillende bestedingsniveaus wordt onderscheid gemaakt tussen:

- Hotels middenklasse en luxe: hotels vanaf 3 sterren (zie tabel 2.1.);
- Hotels standaard: hotels en pensions tot en met 2 sterren. Tot deze categorie behoren tevens de pensions en B&B's (zie tabel 2.2.).

Tabel 2.1. Hotelaanbod regio IJmond: middenklasse en luxe

Naam	Plaats	Gemeente	Sterren	Kamers	Bedden
Hotel Villa de Klughte	Wijk aan Zee	Beverwijk	3	13	30
Mare Sanat	Wijk aan Zee	Beverwijk	3	14	28
Hotel Het Hoge Duin	Wijk aan Zee	Beverwijk	3	64	119
Fletcher Hotel Zeeduin	Wijk aan Zee	Beverwijk	4	52	120
NH Hotel Château Marquette	Heemskerk	Heemskerk	4	65	125
De Weijman	Santpoort-Noord	Velsen	3	20	45
Bastion Haarlem/Velsen	Santpoort-Noord	Velsen	3	40	80
Spaarnwoude Resort	Velsen-Zuid	Velsen	4	32	64
Holiday Inn IJmuiden Seaport Beach	IJmuiden aan Zee	Velsen	4	146	300
Landgoed Duin en Kruidberg	Santpoort-Noord	Velsen	5	75	150
Totaal				521	1.061

In totaal bestaat het hotelaanbod in de regio IJmond uit 39 accommodaties met 735 kamers (waarvan 521 kamers in het middenklasse en luxe segment en 213 kamers in het standaard segment) en 1.595 bedden (waarvan 1.061 in het middenklasse en luxe segment en 534 in het standaard segment).

In vergelijking met 2007 betekent dit dat het aantal accommodaties is toegenomen (39 in 2010 ten opzichte van 28 in 2007). Het aantal bedden is tevens toegenomen, dit met circa 13%.

In de categorie hotels middenklasse en luxe bleef het aanbod nagenoeg ongewijzigd. In de categorie hotels standaard steeg het aanbod: met name door een aantal nieuwe B&B's (13) alsmede door de verplaatsing van Natuurvriendenhuis De Banjaert³ naar deze categorie.

Tabel 2.2. Hotelaanbod regio IJmond: standaard

Naam	Plaats	Gemeente	Sterren	Kamers	Bedden
Kroon B&B	Wijk aan Zee	Beverwijk	0	1	1
Van der Aar	Wijk aan Zee	Beverwijk	0	1	2
Huize Catharina	Wijk aan Zee	Beverwijk	0	2	5
B&B Hof van Eden	Wijk aan Zee	Beverwijk	0	3	6
Pension 't Haasduin	Wijk aan Zee	Beverwijk	0	4	8
Pension Heydenreich	Wijk aan Zee	Beverwijk	0	4	8
Sonnevanck	Wijk aan Zee	Beverwijk	0	11	25
Natuurvriendenhuis De Banjaert	Wijk aan Zee	Beverwijk	0	35	80
B&B Hoogeland	Beverwijk	Beverwijk	0	1	4
B&B De Duinhoek	Beverwijk	Beverwijk	0	2	4
Pension Jackie	Beverwijk	Beverwijk	0	4	8
Pension Dolce Vita	Wijk aan Zee	Beverwijk	1	4	8
Badhotel Zeecroft	Wijk aan Zee	Beverwijk	2	16	34
Appartement Klein Canada	Heemskerk	Heemskerk	0	1	4
Hostel Stayokay Heemskerk	Heemskerk	Heemskerk	0	32	164
Fam. Ruys-Hoogbergen	Uitgeest	Uitgeest	0	4	7
B&B De Kievit/De Koekoek	Uitgeest	Uitgeest	0	2	8
B&B In het Riet	Velserbroek	Velsen	0	1	2
Koreman	IJmuiden	Velsen	0	1	3
B&B De Zanderij	Sandpoort-Noord	Velsen	0	2	4
B&B Noordzee	Driehuis	Velsen	0	2	4
Janet's B&B	IJmuiden aan Zee	Velsen	0	4	4
Villa Zomerdijk	Velsen-Zuid	Velsen	0	3	7
Hotel Prinsenhof	IJmuiden aan Zee	Velsen	2	13	25
Hotel Velsen ⁴	IJmuiden aan Zee	Velsen	2	14	26
Hotel Royal	IJmuiden aan Zee	Velsen	2	21	38
Augusta	IJmuiden aan Zee	Velsen	2	25	45
Totaal				213	534

Campings

Het campingaangebod in de regio IJmond is in tabel 2.3 weergegeven. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen toeristische plaatsen (inclusief trekkershutten) en vaste plaatsen (seizoensplaatsen en jaarplaatsen). De regio IJmond telt 13 campings met in totaal zo'n 1.029 plaatsen. Hiervan zijn 535 standplaatsen vast (jaar- en seizoensplaatsen) en 494 toeristische plaatsen. Het totale aantal plaatsen heeft sinds 2007 een daling laten zien van per saldo 170 plaatsen: er zijn 174 toeristische plaatsen verdwenen en 4 vaste plaatsen bijgekomen. Dit wordt met name veroorzaakt door de transformatie van Droompark Buitenhuisen. Daar zijn recent een behoorlijk aantal toeristische plaatsen opgeheven om ruimte te maken voor chalets, die verhuurd worden (58 verhuurchalets, meegenomen in de categorie vakantiewoningen). Tevens zijn een aantal plaatsen (142) nu bezet door chalets.

³ Dit is ook met terugwerkende kracht voor 2007 gedaan om een zuiver beeld van de ontwikkeling van de overnachtingen en bestedingen in deze categorie te kunnen schetsen.

⁴ Hotel Velsen hanteerde voorheen (ook in 2007) de naam Hotel Kennemerhof.

Al met al blijkt sprake te zijn van onttrekking van aanbod aan de toeristische markt. Dit is een algemeen verschijnsel in de Nederlandse kampeermarkt die veroorzaakt wordt door de dalende toeristische kampeervraag in combinatie met de opkomst van niet toeristische vraag (o.a. van arbeidsmigranten).

Tabel 2.3 Campingaanbod regio IJmond

Naam	Plaats	Gemeente	Vaste plaatsen	Toeristische plaatsen	Totaal
De Berenweide	Heemskerk	Heemskerk	9	21	30
Noorddorperbos	Heemskerk	Heemskerk	10	30	40
Adrichem	Beverwijk	Beverwijk	45	7	52
Banjaert	Wijk aan Zee	Beverwijk	7	45	52
Aardenburg	Wijk aan Zee	Beverwijk	75	0	75
De Rodenburg Hoeve	Uitgeest	Uitgeest	0	15	15
Mini camping Uitgeest	Uitgeest	Uitgeest	0	8	8
Camping de Swaenebloem	Uitgeest	Uitgeest	0	40	40
Camping Zwaansmeerpolder	Uitgeest	Uitgeest	26	20	46
De Heerenduinen	IJmuiden	Velsen	20	0	20
Schoonenberg	Velsen-Zuid	Velsen	0	82	82
Camping de Duindoorn	IJmuiden aan Zee	Velsen	100	140	240
Park Buitenhuizen	Velsen-Zuid	Velsen	243	86	329
Totaal			535	494	1.029

Vakantiewoningen/appartementen

In de regio IJmond ligt één appartementencomplex met toeristische verhuur. Aan het Uitgeestermeer ligt een complex waar 30 luxe waterappartementen (met 180 bedden) worden verhuurd door De Meerparel. Tevens biedt Droompark Buitenhuizen 58 chalets aan die verhuurd worden. Het overige aanbod in deze categorie in de regio IJmond bestaat voornamelijk uit particuliere appartementen of particuliere vakantiewoningen. Dit aanbod is sterk geconcentreerd in Wijk aan Zee (35 particuliere woningen/appartementen met 116 bedden) en wordt grotendeels door de Stichting Promotie Wijk aan Zee en VVV IJmond Noord vermarkt. Het totale aanbod in deze categorie komt (met nog enkele verspreide woningen in Beverwijk en Velsen) uit op 126 eenheden en bijna 600 bedden.

Tabel 2.4. Vakantiewoningen/appartementen aanbod regio IJmond

Naam	Plaats	Gemeente	Woningen	Bedden
De Meerparel	Uitgeest	Uitgeest	30	180
Droompark Buitenhuizen	Velsen-Zuid	Velsen	58	278
Particulier aanbod	Wijk aan Zee	Beverwijk	35	116
Particulier aanbod	Beverwijk	Beverwijk	2	10
Particulier aanbod	Velsen-Zuid	Velsen	1	4
Totaal			126	588

Strandhuisjes

Zowel de gemeenten Velsen (IJmuiden aan Zee, Strand Noordpier), Beverwijk (Wijk aan Zee) als Heemskerk beschikken over strandhuisjes. In totaal betreft het 982 strandhuisjes. Een toename van circa 100 huisjes ten opzichte van het onderzoek in 2007.

Watersport

In de regio IJmond zijn 5 jachthavens gevestigd met in totaal 1.961 ligplaatsen. Dit aanbod is weergegeven in tabel 2.5. op de volgende pagina. Sinds 2007 heeft er een stijging van circa 30 ligplaatsen plaatsgevonden.

Tabel 2.5. Jachthavenaanbod regio IJmond

Naam	Plaats	Gemeente	Vaste plaatsen	Passanten-plaatsen	Totaal aantal plaatsen
Zaadnoordijk	Uitgeest	Uitgeest	421	40	461
Zonjee	Uitgeest	Uitgeest	110	0	110
Zwaansmeerpolder	Uitgeest	Uitgeest	465	15	480
Marina Seaport IJmuiden	IJmuiden	Velsen	400	250	650
Watersportvereniging IJmond	Velsen-Zuid	Velsen	240	20	260
Totaal			1.626	325	1.961

Resume verblijfstoeristisch aanbod

In onderstaande tabel zijn de verblijfstoeristische capaciteiten per gemeente geresumeerd. Hieruit kan worden afgelezen dat Velsen in de meeste categorieën over het grootste aanbod beschikt. Het toeristisch aanbod (exclusief vaste plaatsen) is met name in Uitgeest relatief bescheiden.

	Beverwijk	Heemskerk	Uitgeest	Velsen	Totaal
Bedden hotels standaard	193	168	15	158	534
Bedden hotels middenklasse/luxe	297	125	0	639	1.061
Toeristische kampeerplaatsen	51	52	83	308	494
Vaste kampeerplaatsen	19	127	26	363	535
Bedden in vakantiewoningen/appartementen	126	0	180	282	588
Strandhuisjes	235	234	0	513	982
Passantenplaatsen jachthavens	0	0	55	270	325
Vaste ligplaatsen jachthavens	0	0	996	640	1.626

2.3. Dagrecreatief aanbod

In deze paragraaf is een overzicht gegeven van het meegenomen aanbod op dagtoeristisch gebied in de regio IJmond. Hierbij is achtereenvolgens ingegaan op de volgende categorieën:

- Attracties.
- Musea en bezienswaardigheden;
- Rondvaarten/rondritten;
- Evenementen;
- Natuurgerichte buitenrecreatie;
- Strandbezoek;
- Kleine watersport;
- Outdoor/sportieve recreatie.

Attracties

In IJmond is de Beverwijkse Bazaar één van de grootste publiekstrekkingen. Daarnaast zijn er in de regio nog enkele kleinschaligere attracties zoals speeltuinen en een kinderboerderij gevestigd, maar deze zijn (in verband met de lokale functie van deze voorzieningen en conform eerdere metingen) niet meegenomen in dit onderzoek.

Musea en bezienswaardigheden

In tabel 2.6. op de volgende pagina zijn de musea en bezienswaardigheden (zoals molens, historische gebouwen/monumenten, informatiecentra, etc) in regio IJmond weergegeven. Het betreft de accommodaties die toegankelijk zijn voor publiek.

Tabel 2.6. Musea en bezienswaardigheden IJmond

Naam	Type	Plaats	Gemeente
Museum Kennemerland	Museum	Beverwijk	Beverwijk
Fort Veldhuis	Museum	Heemskerk	Heemskerk
2e Broekermolen	Molen	Uitgeest	Uitgeest
De Dog	Molen	Uitgeest	Uitgeest
De Dorregeester	Molen	Uitgeest	Uitgeest
De Kat / De Zien	Molen	Uitgeest	Uitgeest
Industrieel Erfgoedpark De Hoop	Bezienswaardigheid	Uitgeest	Uitgeest
Fort aan den Ham	Museum	Uitgeest	Uitgeest
t Rechthuys	Historisch gebouw	Uitgeest	Uitgeest
Pieter Vermeulen Museum	Museum	Driehuis	Velsen
IJmuiden Visserijschool	Museum	IJmuiden aan Zee	Velsen
Forteiland IJmuiden ⁵	Bezienswaardigheid	IJmuiden aan Zee	Velsen
Ruïne van Brederode	Bezienswaardigheid	Santpoort-Zuid	Velsen
Korenmolen De Zandhaas	Molen	Santpoort-Noord	Velsen
Informatieboerderij Zorgvrij	Bedrijfsbezoeken	Velsen	Velsen
In het donker gezien	Bezienswaardigheid	Velsen-Noord	Velsen
Raadhuis voor de kunst	Bezienswaardigheid	Velsen-Zuid	Velsen
Bunker Museum IJmuiden	Museum	IJmuiden	Velsen

Rondvaarten en rondritten

In regio IJmond bestaan de volgende mogelijkheden voor rondvaarten en rondritten:

Tabel 2.7. Rondvaarten en rondritten

Naam	Plaats	Gemeente
Corus Stoomtrein	Velsen-Noord	Velsen
IJmuidense Rondvaartmaatschappij	IJmuiden aan Zee	Velsen

Evenementen

In de regio IJmond vinden jaarlijks veel evenementen plaats die sterk variëren in grootte. De evenementen in tabel 2.8. op de volgende pagina worden als toeristisch relevant beschouwd en zijn meegenomen in dit onderzoek. Een aantal hiervan heeft een (inter)-nationaal karakter (Hiswa te Water, Dance Valley, Corus Schaaktoernooi, etc.). Ten opzichte van 2007 hebben zes evenementen niet plaatsgevonden in 2010, (zoals de Week van de Zee en Home & Garden Fair). Daarentegen zijn er in 2010 elf evenementen georganiseerd die in 2007 niet plaatsvonden zoals de SBS6-Kerstparade in Beverwijk, Mirakels Kerstland, Presail, Sail-in en Cape Fear in de gemeente Velsen.

Natuurgerichte buitenrecreatie

Onder natuurgerichte buitenrecreatie wordt verstaan: activiteiten als wandelen, fietsen, paardrijden, skeeleren, etc. in natuurgebieden. De volgende natuurgebieden zijn meegenomen in dit onderzoek:

- Nationaal Park Zuid-Kennemerland⁶;
- Noord-Hollands Duinreservaat;
- Park Velserbeek (Velsen-Zuid);
- Park Assumburg;
- Landgoed Beeckestijn;
- Recreatiegebied Spaarnwoude;
- Uitgeestermeer.

⁵ Voor het Forteiland zijn alle bezoekers van PBN Sport & Adventure op het Forteiland (inclusief evenementen, vergaderingen, etc.) meegenomen.

⁶ De Kennemerduinen, Duin- en Kruidberg en de Heerenduinen zijn onderdeel van het Nationaal Park Zuid-Kennemerland.

Tabel 2.8. Evenementen IJmond

Evenement	Plaats	Gemeente
Feestweek Beverwijk	Beverwijk	Beverwijk
Corus Schaaktoernooi	Wijk aan Zee	Beverwijk
Kofferbakmarkten	Wijk aan Zee	Beverwijk
Meifestival Wijk aan Zee	Wijk aan Zee	Beverwijk
Zeepkistenrace	Wijk aan Zee	Beverwijk
Juttersfestival	Beverwijk	Beverwijk
Young Art festival	Beverwijk	Beverwijk
SBS6 Kerstparade	Beverwijk	Beverwijk
Feestweek Heemskerk	Heemskerk	Heemskerk
Internationaal Cor Groenewegen Toernooi	Uitgeest	Uitgeest
Open Watersportdagen	Uitgeestermeer	Uitgeest
Wielerronde Uitgeest	Uitgeest	Uitgeest
Skeelerronde	Uitgeest	Uitgeest
American Day	Uitgeest	Uitgeest
Beeckestijn Pop	Velsen-Zuid	Velsen
Concerto in Memoriam	Driehuis	Velsen
Dance Valley	Velsen-Zuid	Velsen
Feestweek IJmuiden aan Zee	IJmuiden aan Zee	Velsen
Havenfestival IJmuiden	IJmuiden aan Zee	Velsen
Hiswa te water	IJmuiden aan Zee	Velsen
Rabobank Pierloop	IJmuiden aan Zee	Velsen
Kunstenaars Collectief Velsen	Velsen	Velsen
Presail	IJmuiden aan Zee	Velsen
Sailln	IJmuiden aan Zee	Velsen
Cape Fear Isla Elektronica	IJmuiden	Velsen
Mirakels	Santpoord-Zuid	Velsen
Santhappen	Santpoord-Noord	Velsen
Strandrace Velsen-Noord	Velsen-Noord	Velsen
YSY Ronde om Noord-Holland	IJmuiden aan Zee	Velsen
Dorpsfeest Santpoort	Santpoort	Velsen

Ten opzichte van 2007 hebben zes evenementen niet plaatsgevonden in 2010, (zoals de Week van de Zee en Home & Garden Fair). Daarentegen zijn er in 2010 elf evenementen georganiseerd die in 2007 niet plaatsvonden zoals de SBS6-Kerstparade in Beverwijk, Mirakels Kerstland, Presail, Sail-in en Cape Fear in de gemeente Velsen.

Natuurgerichte buitenrecreatie

Onder natuurgerichte buitenrecreatie wordt verstaan: activiteiten als wandelen, fietsen, paardrijden, skeeleren, etc. in natuurgebieden. De volgende natuurgebieden zijn meegenomen in dit onderzoek:

- Nationaal Park Zuid-Kennemerland⁷;
- Noord-Hollands Duinreservaat;
- Park Velserbeek (Velsen-Zuid);
- Recreatiegebied Spaarnwoude;
- Uitgeestermeer.

Strandbezoek

Tot het strandbezoek in de regio IJmond wordt in dit onderzoek het bezoek aan de Noordzeestranden in de regio gerekend.

⁷ De Kennemerduinen, Duin- en Kruidberg en de Heerenduinen zijn onderdeel van het Nationaal Park Zuid-Kennemerland.

De Noordzeekust in IJmond wordt gevormd door de volgende stranden:

- Strand Noordpier, Velsen;
- IJmuiden aan Zee, Velsen;
- Strand Wijk aan Zee, Beverwijk;
- Strand Heemskerk, Heemskerk

Kleine watersport

Onder kleine watersport wordt verstaan (kite)surfen, kanoën, waterskiën, waterfietsen, roeien, banana's varen, etc. Onderstaand zijn de aanbieders voor kleine watersport in de regio IJmond weergegeven:

- De Aker Kano Verhuur, Uitgeest;
- Zeilschool Het Uitgeestermeer, Uitgeest;
- Outdoor-centrum De Watergeus, Velsen;
- Surfcentrum Hotzone, Velsen-Noord;
- Sportvisserij IJmuiden;
- Zeezeilschool Marina Seaport.

Outdoor/sportieve recreatie

Er zijn verschillende mogelijkheden voor sportieve (buiten)recreatie in de regio IJmond. De volgende toeristische mogelijkheden zijn geïnventariseerd:

- Ozlines, Wijk aan Zee;
- Heemskerkse Golfclub;
- Golfbaan Spaarnwoude;
- SnowPlanet, Spaarnwoude;
- Bizon Outdoor & Events
- Paintball Spaarnwoude;
- Action Planet;
- Spaarnwoude Buitensport;
- Kiteparadise & Coraaltje;
- PBN Beach (paviljoen Nova Zembla)⁸.

2.4 Tevredenheid aanbod

In deze paragraaf is nader ingegaan op de tevredenheid van de bezoekers over het toeristisch-recreatieve product in de regio. De analyses hebben betrekking op de resultaten van de bezoekersenquêtes⁹ die op diverse locaties in de IJmond zijn afgenomen in de periode juni-september 2011.

Bezoekers behoorlijk tevreden

De bezoekers van de regio IJmond beoordelen hun toeristisch-recreatieve bezoek aan de regio IJmond als ruim voldoende: verblijfstoeristen waarderen het bezoek gemiddeld met een 7,5. De tevredenheid van dagbezoekers ligt nog iets hoger met een gemiddelde beoordeling van 7,7. Geconcludeerd kan worden dat bezoekers in het algemeen behoorlijk tevreden zijn over hun bezoek.

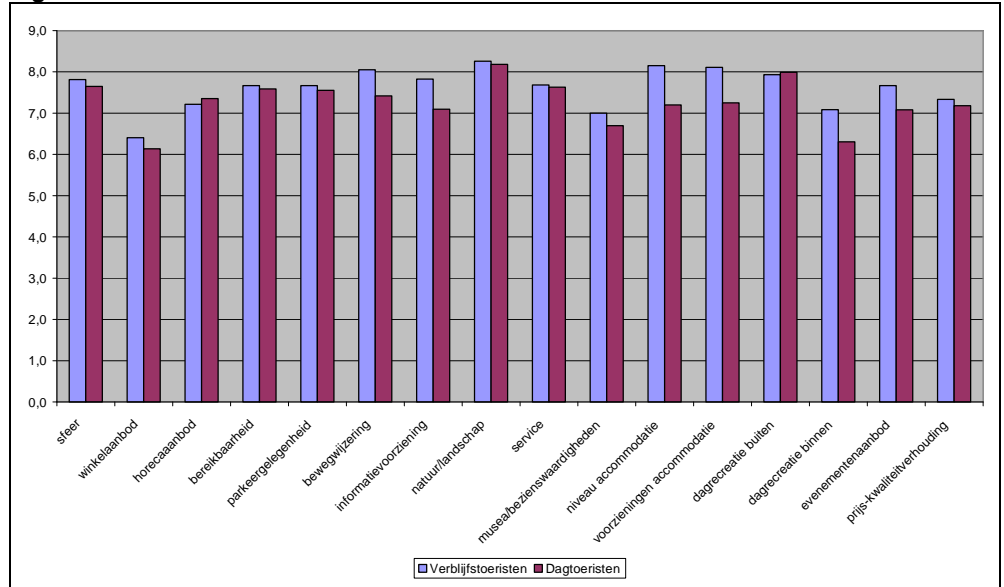
⁸ PBN Sport & Adventure biedt ook evenementen, vergaderingen, etc. aan op het Forteiland in IJmuiden. Deze locatie is echter niet meegenomen in de categorie outdoor/sportieve recreatie om dubbelstellingen met de categorie musea en bezienswaardigheden te voorkomen.

⁹ In totaal zijn 154 bezoekersenquêtes betrokken in de analyses. Hiervan hadden 128 enquêtes betrekking op dagtoeristen en 26 op verblijfstoeristen.

Natuur/landschap meest gewaardeerd

Gevraagd naar concrete aspecten van het aanbod, blijkt dat bezoekers met name erg tevreden zijn over natuur/landschap in de IJmond. Dit geldt zowel voor verblijfstoeristen als dagtoeristen. Daarnaast worden met name de accommodatie (verblijfstoeristen), dagrecreatieve mogelijkheden buiten en de sfeer gewaardeerd.

Figuur 2.1. Tevredenheid bezoekers IJmond

Aandachtspunten: winkelaanbod en slechtweervoorzieningen

Op basis van de tevredenheid over de verschillende aspecten, lijken met name het winkelaanbod en dagrecreatieve mogelijkheden binnen (c.q. slechtweervoorzieningen) aandachtspunten voor de IJmond. De gemiddelde rapportcijfers voor deze aspecten zijn net voldoende. Met name de beoordeling van het winkelaanbod is een kritisch punt. Het gemiddelde rapportcijfer is namelijk inclusief de beoordeling van de bezoeker van de Beverwijkse Bazaar. Als deze bezoekers buiten beschouwing worden gelaten wordt het winkelaanbod gemiddeld nog maar met een 5,8 beoordeeld. Met name de bezoekers van Wijk aan Zee beoordelen het winkelaanbod als ruim onvoldoende (gemiddeld rapportcijfer 4,4). De cijfers van de overige gemeenten zijn: Heemskerk 6,3, uitgeest 6,8 en Velsen eveneens 6,8).

Ook aan de ondernemers is gevraagd of zij van mening zijn dat hun gasten bepaalde zaken in de regio missen of voor verbetering vatbaar vinden en welke kansen zij zien op toeristisch-recreatief gebied. De antwoorden op deze vragen liggen sterk in lijn met de antwoorden van de bezoekers. Veelgenoemd zijn een verruiming van het winkelaanbod (met name ook in Wijk aan Zee), meer horeca en slechtweervoorziening(en). Ook geven diverse ondernemers aan meer toeristisch logiesaanbod wenselijk te vinden. Daarnaast vinden ondernemers dat de toeristische promotie van de regio voor verbetering vatbaar is.

3. OMVANG VAN DE VRAAG

3.1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de achterliggende gegevens voor de raming van de economische betekenis van toerisme in de regio IJmond in 2010. Eerst wordt ingegaan op het verblijfstoeristisch bezoek in de regio (paragraaf 3.2.). Vervolgens wordt het dagtoeristische bezoek in IJmond in kaart gebracht (paragraaf 3.3.).

3.2. Gebruik verblijfstoeristisch aanbod

Bijna 400.000 toeristische overnachtingen in IJmond

Tabel 3.1. geeft een overzicht van het aantal overnachtingen/standplaatsen per verblijfs categorie in 2010 en de procentuele verandering van 2010 ten opzichte van 2007. Uit deze tabel kan worden afgelezen dat in 2010 bijna 400.000 (toeristische) overnachtingen hebben plaatsgevonden in de regio IJmond (exclusief overnachtingen op vaste standplaatsen op campings, strandhuisjes en op vaste ligplaatsen in de jachthavens¹⁰, maar inclusief zakelijke overnachtingen in de hotels). Hierin heeft de hotelmarkt het grootste aandeel (60%). Het aandeel zakelijke hotelovernachtingen in IJmond is overigens 63% en het aandeel toeristische hotelovernachtingen bedraagt 37%. Ook toeristisch kamperen levert een belangrijke bijdrage (20%).

Ten opzichte van 2007 is het aantal overnachtingen met 3% gedaald. Grootste dalers zijn de overnachtingen in middenklasse en luxe hotels en op toeristische campingplaatsen. De grootste stijger is de categorie vakantiewoningen/apartementen.

Tabel 3.1. Gebruik verblijfstoeristisch aanbod IJmond 2007- 2010

Categorie	2007	2010	% verandering	Eenheid
Hotels standaard	73.581	73.656	0%	overnachtingen
Hotels middenklasse en luxe	178.663	170.041	-5%	overnachtingen
Campings toeristisch	95.568	82.051	-14%	overnachtingen
Vakantiewoningen/appartementen	38.909	48.251	24%	overnachtingen
Watersport passanten	23.386	22.348	-4%	overnachtingen
Strandhuisjes	887	982	10%	Huisjes
Campings vast	531	535	1%	plaatsen
Watersport vast	1.640	1.626	0%	Plaatsen
Totaal overnachtingen (excl. vast ¹⁰)	410.107	396.347	-3%	

Velsen belangrijkste verblijfsbestemming in de regio

Op het gebied van verblijfsbestemming zijn nauwelijks veranderingen op te merken ten opzichte van 2007. Ook in 2010 vindt circa 47% van de overnachtingen plaats in de gemeente Velsen. In Beverwijk (m.n. Wijk aan Zee) wordt ruim een kwart van de overnachtingen in de regio gerealiseerd. Heemskerk is goed voor ongeveer één op de zes overnachtingen in de regio. Het aandeel overnachtingen is het kleinst in Uitgeest met 12%. Overigens ligt de verdeling van het aantal overnachtingen over de regio in lijn met de omvang van het aanbod (en daarmee de overnachtingsmogelijkheden per gemeente).

¹⁰ Het gebruik van de strandhuisjes, vaste plaatsen op campings en vaste ligplaatsen in jachthavens is niet uitgedrukt in overnachtingen, omdat dit doorgaans niet wordt geregistreerd. Wel is dit aanbod meegenomen in de economische betekenis van het (verblijfs)toerisme (op basis van bestedingsprofielen per plaats per jaar).

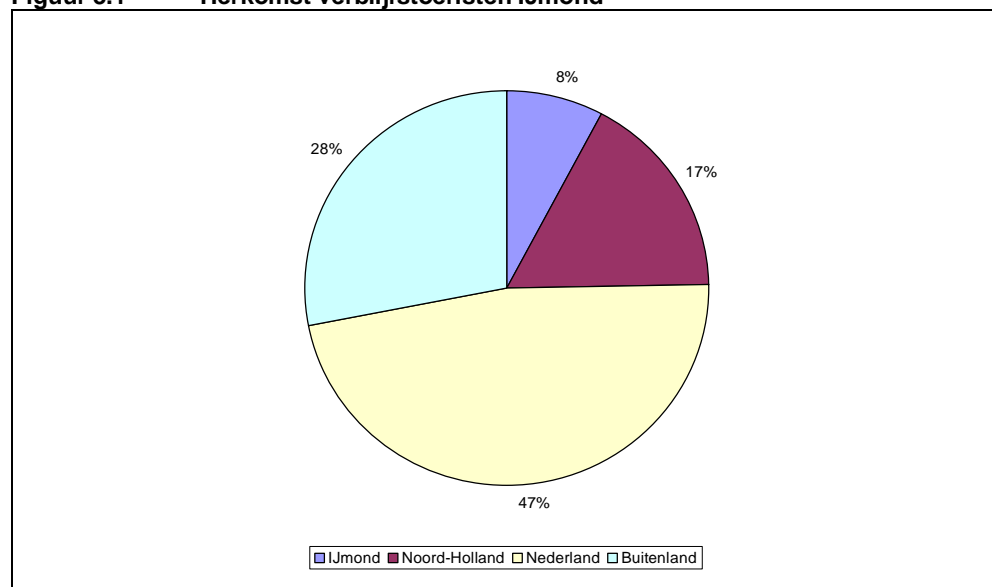
Tabel 3.2. Verdeling overnachtingen naar gemeente

Gemeente	Aantal overnachtingen ¹⁰	Aandeel overnachtingen (%)
Beverwijk	101.407	26%
Heemskerk	62.730	16%
Uitgeest	46.497	12%
Velsen	185.713	47%
Totaal	396.347	100%

Driekwart verblijfsgasten komt van buiten Noord-Holland

Bij de bedrijfsenquêtes is ook gevraagd waar de toeristen vandaan komen. Hierbij is een uitsplitsing gemaakt tussen de regio IJmond, de rest van Noord-Holland, de rest van Nederland en het buitenland. Op basis hiervan kan geconcludeerd worden dat ongeveer driekwart van verblijfstoeristen van buiten de provincie Noord-Holland komt, te weten 28% uit het buitenland en 47% uit de rest van Nederland. In 2007 waren deze percentages respectievelijk 28% en 50%. Er is dus nauwelijks sprake van verandering. Het percentage bezoekers uit de regio IJmond is licht toegenomen en het aandeel verblijfsgasten uit de rest van Nederland is iets afgenomen. Er zijn dus iets meer bezoekers afkomstig uit de eigen regio dan in 2007.

Figuur 3.1 Herkomst verblijfstoeristen IJmond

Bovenstaande figuur heeft betrekking op de herkomst van de verblijfstoeristen in de regio (inclusief zakelijke hotelgasten¹¹). De vaste plaatsen op campings, jachthavens en strandhuisjes laten een ander beeld zien. Bij campings en jachthavens is bijna de helft de standplaatshouders respectievelijk ligplaatshouders afkomstig uit de regio. Bij de strandhuisjes is zelfs ruim 80% afkomstig uit de regio IJmond.

¹¹ Het is niet mogelijk de herkomst exclusief de zakelijke hotelgasten weer te geven. Aan de hoteliers is gevraagd naar de herkomst van alle gasten en niet voor enerzijds de toeristische gasten en anderzijds de zakelijke gasten. Bij de bezoekersenquête is wel gevraagd naar het bezoekmotief (toeristisch versus zakelijk), maar de steekproefomvang is voor de zakelijke hotelgasten onvoldoende groot om representatieve uitspraken te doen over de herkomst van alle zakelijke hotelgasten in de regio.

Buitenlandse gasten zijn bij deze accommodatievormen ook nog redelijk vertegenwoordigd (tussen circa 10% en 23%, afhankelijk van de accommodatievorm). Het aandeel buitenlandse toeristen is het hoogst onder de hotelgasten: 32% van de bezoekers van de hotels standaard is afkomstig uit het buitenland, voor hotels middenklasse en luxe is dat 35%.

Strand/zee met afstand belangrijkste bezoekmotief voor verblijfstoeristen

Belangrijkste bezoekmotief voor de ondervraagde verblijfstoeristen is met afstand het strand/de zee: 76% van de verblijfstoeristen noemt dit als één van de drie belangrijkste motieven om de IJmond te bezoeken (waarbij het voor de meesten hiervan het belangrijkste motief is). Andere belangrijke motieven zijn het landschap (45%), stad en steden (42%) en rust/ruimte (39%).

Naast de bezoekers/gasten van IJmond, is ook aan verblijfstoeristische ondernemers gevraagd om de drie belangrijkste bezoekmotieven voor hun gasten aan te geven. Deze resultaten zijn in bijlage 1 in een additionele grafiek opgenomen.

3.3. Gebruik dagrecreatief aanbod

Bijna 9,5 miljoen dagrecreatieve bezoeken in IJmond

Het gebruik van het dagtoeristisch aanbod in IJmond is geïnventariseerd op basis van de (telefonische) interviews en deskresearch¹². Uit tabel 3.3. kan worden afgelezen dat er in 2010 ongeveer 9,5 miljoen dagrecreatieve bezoeken hebben plaatsgevonden in de regio (+ 6% ten opzichte van 2007). In dit aantal heeft de Beverwijkse Bazaar verreweg het grootste aandeel met ruim 3,6 miljoen bezoeken (38%). Dit percentage is toegenomen ten opzichte van 2007, toen de Bazaar nog goed was voor 35% van het totaal aantal bezoeken. Net als in 2007, volgen in 2010 de natuurgerichte buitenrecreatie (circa 26%) en het strandbezoek (circa 19%) als andere belangrijke dagrecreatieve categorieën binnen IJmond. Grote verschuivingen sinds 2007 zijn met name waar te nemen op gebied van evenementen, musea, strandbezoek en attracties (in positieve zin) en outdoor/adventure (in negatieve zin).

Tabel 3.3. Gebruik dagtoeristisch aanbod IJmond 2007 - 2010

Categorie	2007	2010	% verandering	Eenheid
Beverwijkse Bazaar	3.120.000	3.640.000	17%	bezoeken
Musea en bezienswaardigheden	254.065	294.156	16%	bezoeken
Rondvaarten en rondritten	33.000	31.780	-3%	bezoeken
Evenementen	348.706	406.000	16%	bezoeken
Natuurgerichte buitenrecreatie	2.597.783	2.443.824	-6%	bezoeken
Strandbezoek	1.600.133	1.809.750	13%	bezoeken
Kleine watersport	42.150	39.250	-7%	bezoeken
Outdoor/sportieve recreatie	958.163	811.290	-15%	bezoeken
Totaal	8.954.000	9.476.050	6%	

Beverwijk en Velsen belangrijkste dagbestemmingen in de regio

Met samen ruim 8 miljoen dagbezoeken (88%) zijn de gemeenten Beverwijk en Velsen . net als in 2007 . de belangrijkste gemeenten in de regio IJmond op dagrecreatief gebied (zie tabel 3.4. op de volgende pagina).

¹² Deskresearch is verricht voor het bezoek aan de recreatiegebieden in de regio. Hiervoor zijn tevens telefonische gesprekken gevoerd met de beheerders van deze gebieden (Recreatie Noord-Holland, PWN en Park Velserbeek).

Beverwijk dankt deze koppositie met name aan de Beverwijkse Bazaar. In Velsen leveren de natuurgerichte buitenrecreatie, het strandbezoek en outdoor/sportieve recreatie een belangrijke bijdrage aan het grote aantal dagrecreatieve bezoeken.

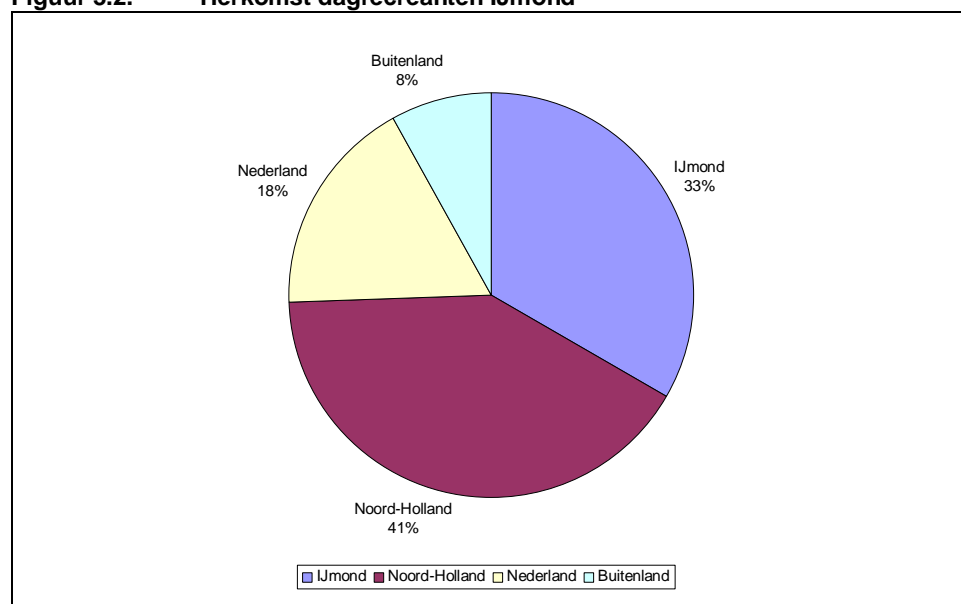
Tabel 3.4. Verdeling dagrecreatief bezoek naar gemeente

Gemeente	Aantal dagbezoeken	Aandeel dagbezoeken (%)
Beverwijk	4.394.808	46%
Heemskerk	740.048	8%
Uitgeest	414.069	4%
Velsen	3.927.125	41%
Totaal	9.476.050	100%

Bijna driekwart van de dagrecreanten komt uit Noord-Holland

Op basis van de bedrijfsinterviews en deskresearch is in kaart gebracht waar de dagrecreanten vandaan komen. Van alle dagrecreanten is ongeveer 33% afkomstig uit de regio IJmond zelf (zie figuur 3.2.). Ongeveer 41% woont elders in Noord-Holland. Circa één op de vijf komt elders uit Nederland. Het aandeel buitenlandse dagbezoekers is relatief bescheiden met 8% (en betreft hoofdzakelijk verblijfsgasten in de regio).

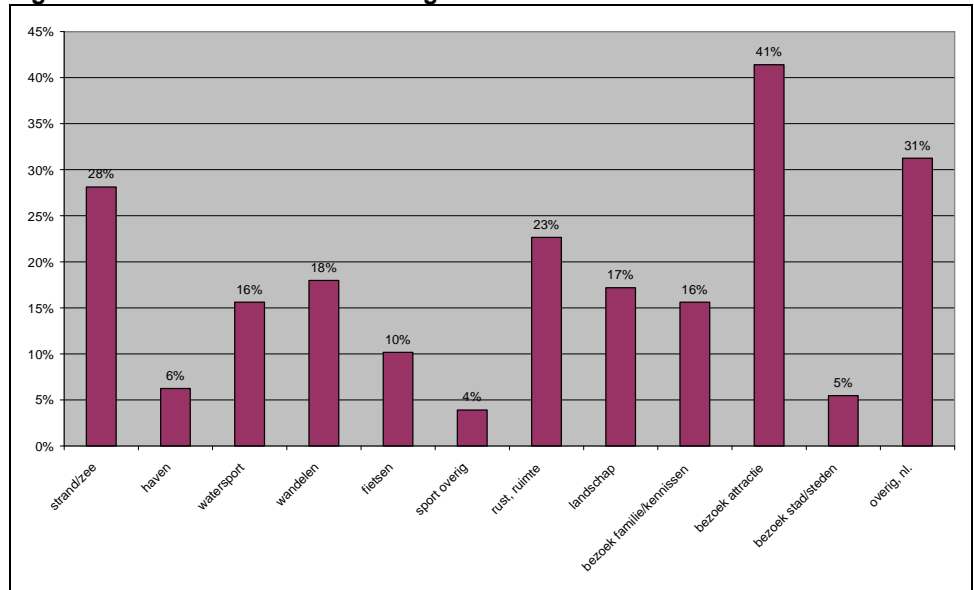
Figuur 3.2. Herkomst dagrecreanten IJmond

Beverwijkse Bazaar en strand belangrijkste motieven dagbezoekers

Aan de ondervraagde dagbezoekers is eveneens gevraagd wat de drie meest voorkomende redenen/motieven van hun bezoek aan de IJmond zijn. In figuur 3.3. op de volgende pagina zijn de meest genoemde bezoekmotieven vermeld. Hieruit kan worden afgelezen dat toeristen met name naar de IJmond komen vanwege de Beverwijkse Bazaar (41%), het strand (28%) en voor de rust en ruimte (23%). Onder overige (31%) worden met name de ligging dichtbij huis genoemd als belangrijke reden voor een bezoek, maar ook het bezoek aan een evenement of een horecabezoek.

Figuur 3.3. Bezoekmotieven dagtoeristen IJmond

4. ECONOMISCHE BETEKENIS TOERISME EN RECREATIE IJMOND

4.1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de economische betekenis van toerisme en recreatie in de regio IJmond weergegeven. In paragraaf 4.2. wordt ingegaan op de totale economische betekenis van toerisme en recreatie in de regio in 2010, waarbij tevens een uitsplitsing is gemaakt per sector. Vervolgens komt in paragraaf 4.3. de economische betekenis per toeristische categorie aan de orde. In paragraaf 4.4. zijn de bestedingen weergegeven naar gemeente. Vervolgens wordt in paragraaf 4.5. de ontwikkeling van de economische betekenis tussen 2007 en 2010 nader geanalyseerd.

4.2. Economische betekenis toerisme en recreatie IJmond 2010

De economische betekenis van toerisme en recreatie in de IJmond is geraamd door middel van toepassing van de methodiek zoals gehanteerd in het ZKA Impactmodel. In bijlage 2 is kort ingegaan op deze methodiek. In bijlage 3 zijn de gehanteerde bestedingsprofielen en arbeidscoëfficiënten weergegeven.

Toeristisch-recreatieve bestedingen bedragen €145 miljoen excl. Bazaar

De toeristisch-recreatieve activiteiten in de regio IJmond genereren in totaal circa " 145 miljoen aan bestedingen exclusief de Beverwijkse Bazaar (zie tabel 4.1.). De meeste bestedingen komen terecht in de horeca (circa " 53 miljoen ofwel 37% van de bestedingen, zie figuur 4.1. op de volgende pagina).

Tabel 4.1. Bestedingen en werkgelegenheid 2010, excl. Beverwijkse Bazaar

Sectoren	Bestedingen (in euro)	Werkgelegenheid (in FTE)
Logies	19.546.775	183
Horeca	53.107.775	578
Detailhandel	12.687.200	63
Entree ¹³	35.569.975	330
Vervoer ¹⁴	24.282.700	79
Overig		163
Directe werkgelegenheid		1.396
Indirecte werkgelegenheid		544
Totaal	145.194.475	1.940

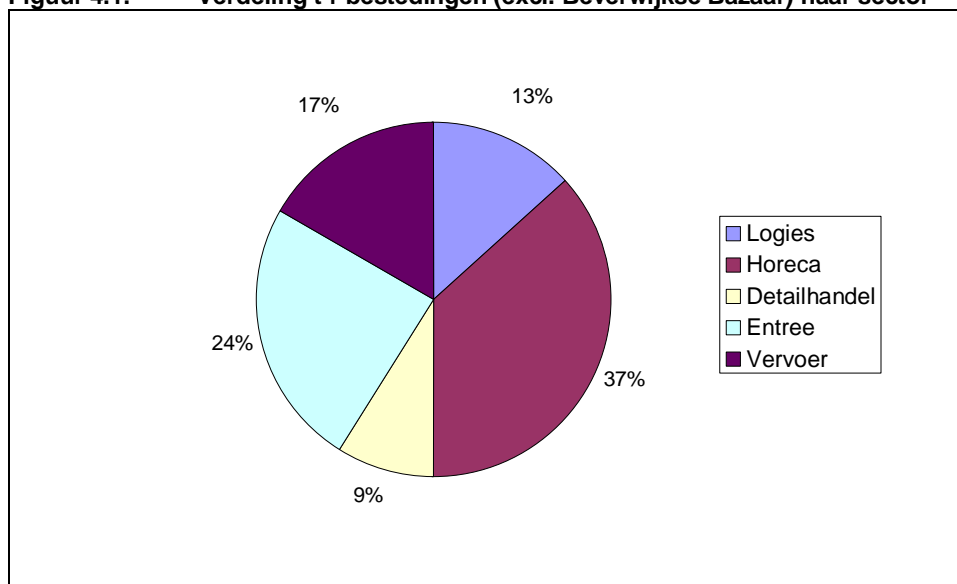
Beverwijkse Bazaar van grote betekenis

De Beverwijkse Bazaar trekt zoals in het vorige hoofdstuk aangegeven zeer veel bezoekers in/naar de regio IJmond. Ook zijn de bestedingen van deze bezoekers per persoon per bezoek relatief hoog. De economische betekenis van de Bazaar is dan ook groot. De bestedingen van bezoekers aan de Bazaar bedragen ongeveer " 185 miljoen. De werkgelegenheid die hiermee gepaard gaat bedraagt 2.130 FTE (waarvan 1.532 FTE direct).

¹³ De entreebestedingen hebben enerzijds betrekking op deelnamekosten voor dagtoeristische activiteiten (entree museum, entree evenement, rondvaart, etc.) maar anderzijds ook op parkeerkosten in het kader van een verblijfstoeristisch of dagtoeristisch bezoek.

¹⁴ De vervoerskosten hebben betrekking op vervoer ter plaatse als ook op de vervoerskosten voor de heen- en terugreis naar de regio IJmond. Binnen deze sector vindt doorgaans een wegkeffect plaats (bestedingen komen niet uitsluitend op de vakantiebestemming terecht).

Figuur 4.1. Verdeling t-r bestedingen (excl. Beverwijkse Bazaar) naar sector

Werkgelegenheid vanuit toerisme bedraagt bijna 2.000 FTE (excl. Bazaar)

De werkgelegenheid die met deze toeristisch-recreatieve bestedingen gepaard gaat komt uit op bijna 2.000 FTE (fulltime equivalenten ofwel voltijdbanen). De directe werkgelegenheid bedraagt circa 1.400 FTE, waarvan het merendeel terechtkomt in de sector horeca (578 FTE).

Dit zijn circa 2.700 banen ofwel ruim 4% van de regionale werkgelegenheid

Aangezien in de toeristisch-recreatieve sector veel met seizoensarbeid en deeltijdarbeid wordt gewerkt, correspondeert deze werkgelegenheid met ongeveer 2.525-2.900 banen. Dit is ruim 4% van het aantal banen in de regio IJmond anno begin 2010 (65.240 banen, Bron: CBS). Dit is relatief hoog¹⁵.

4.3. Economische betekenis per categorie

Hotels de belangrijkste verblijfstoeristische categorie

Tabel 4.2. op de volgende pagina laat zien hoe de bestedingen en directe werkgelegenheid (FTE) over de verschillende toeristisch-recreatieve categorieën verdeeld zijn. Hieruit kan worden geconcludeerd dat hotels middenklasse en luxe de belangrijkste verblijfstoeristische categorie is. Deze categorie genereert circa 27 miljoen (circa 18% van de bestedingen exclusief de Beverwijkse Bazaar) en levert circa 247 FTE aan directe werkgelegenheid op.

Dagrecreatie goed voor 66% van de bestedingen (excl. Beverwijkse Bazaar)

Dagtoerisme zorgt voor ongeveer twee derde van de bestedingen en directe werkgelegenheid. Inclusief de Beverwijkse Bazaar, die er met 56% van alle bestedingen duidelijk uitspringt, is het aandeel van de dagrecreatie zelfs 85%. Andere belangrijke dagrecreatieve categorieën zijn outdoor/sportieve recreatie, strandbezoek, natuurgerichte buitenrecreatie en evenementenbezoek. Deze zorgen samen voor circa 63% van de toeristisch-recreatieve bestedingen in de IJmond (exclusief de Beverwijkse Bazaar).

¹⁵ Inclusief de Beverwijkse Bazaar is het aandeel in de regionale werkgelegenheid namelijk 9%. Het landelijk gemiddelde bedraagt ongeveer 5% (wel op andere wijze gemeten). Enkele uitkomsten van vergelijkbare, recent door ons bureau uitgevoerde onderzoeken zijn ruim 5% in Flevoland en 5% in de regio Arnhem-Nijmegen.

Tabel 4.2. Bestedingen en directe werkgelegenheid naar categorie

Categorieën	Bestedingen (in euro)	Directe werkgelegenheid (in FTE)
<i>Verblijfstoerisme</i>		
Hotels standaard	7.384.025	67
Hotels middenklasse en luxe	26.704.950	247
Campings toeristisch	2.125.125	18
Campings vast	2.280.100	20
Vakantiewoningen/appartementen	2.272.625	21
Strandhuisjes	2.528.400	23
Watersport passanten	857.050	8
Watersport vast	5.475.725	50
<i>Dagtoerisme</i>		
Attracties	185.276.000	1.533
Musea en bezienswaardigheden	2.515.025	22
Rondvaarten en rondritten	576.800	5
Evenementen	16.382.100	159
Natuurgerichte buitenrecreatie	15.640.475	150
Strandbezoek	21.174.075	221
Kleine watersport	1.228.525	13
Outdoor/sportieve recreatie	38.049.500	372
Totaal excl. Beverwijkse Bazaar	145.194.475	1.396
Totaal incl. Beverwijkse Bazaar	330.470.475	2.928

4.4. Verdeling naar bestemming

Gekeken is naar de bestemming van de toeristen en daarmee economische betekenis in de verschillende gemeenten binnen de regio IJmond. In tabel 4.3. zijn de bestedingen per gemeente weergegeven (uitgaande van gelijke bestedingsprofielen per gemeente) en de verdeling van de bestedingen over de gemeenten. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de situatie inclusief en exclusief de Beverwijkse Bazaar (afgekort tot BB).

Tabel 4.3. Economische betekenis (bestedingen) naar gemeente

Gemeente	Verblijfstoerisme	Dagrecreatie	Totaal	Aandeel excl. BB	Aandeel incl. BB
Beverwijk excl. BB	" 13,2 miljoen	" 10,7 miljoen	" 23,9 miljoen	16%	
Beverwijk incl. BB	" 13,2 miljoen	" 196,0 miljoen	" 209,2 miljoen		63%
Heemskerk	" 7,0 miljoen	" 8,3 miljoen	" 15,3 miljoen	9%	4%
Uitgeest	" 5,3 miljoen	" 3,8 miljoen	" 9,0 miljoen	6%	3%
Velsen	" 24,1 miljoen	" 72,8 miljoen	" 97,0 miljoen	68%	30%
Totaal excl. BB	" 49,6 miljoen	" 95,6 miljoen	" 145,2 miljoen	100%	100%
Totaal incl. BB	" 49,6 miljoen	" 280,8 miljoen	" 330,5 miljoen	100%	100%

Meeste bestedingen vinden plaats in de gemeente Velsen

Uit deze tabel kan worden afgelezen dat de meeste bestedingen . exclusief de Beverwijkse Bazaar . plaatsvinden in Velsen (68%). Tevens kan worden geconstateerd dat waar bij Uitgeest, Heemskerk en (in iets mindere mate) Velsen de bestedingen redelijk evenredig zijn verdeeld over het verblijf- en dagtoerisme, in Beverwijk . indien de Beverwijkse Bazaar wordt meegenomen . de bestedingen grotendeels (>90%) voortvloeien uit het dagtoerisme (zonder de Bazaar zijn de bestedingen in Beverwijk ook evenredig verdeeld).

Op de volgende pagina's in per gemeente een kort overzicht opgenomen van:

- Het aantal verblijfstoeristische overnachtingen;
- Het aantal dagbezoeken;
- De economische betekenis van toerisme en recreatie.

Beverwijk

- In de gemeente Beverwijk hebben 101.407 overnachtingen plaatsgevonden in 2010. Hiermee is Beverwijk goed voor 26% van de overnachtingen in IJmond. Belangrijkste categorie zijn de hotels middenklasse en luxe (54%);
- Het aantal dagbezoeken in 2010 bedroeg 4.394.808. Dit is 46% van het totaal in IJmond. Verreweg de belangrijke categorie is de categorie attracties+(Beverwijkse Bazaar);
- De toeristisch-recreatieve bestedingen bedroegen " 209 miljoen. De hiermee gepaard gaande werkgelegenheid wordt geraamd op 2.448 FTE. In tabel 4.4. zijn de bestedingen en werkgelegenheid uitgesplitst naar sector.

Tabel 4.4. Bestedingen en werkgelegenheid Beverwijk naar sectoren 2010

Sectoren	Bestedingen (in euro)	Werkgelegenheid (in FTE)
Logies	5.474.675	51
Horeca	31.876.300	347
Detailhandel	125.493.900	626
Entree	10.673.900	99
Vervoer	35.700.375	116
Overig		522
Directe werkgelegenheid		1.761
Indirecte werkgelegenheid		687
Totaal	209.219.175	2.448

Heemskerk

- In de gemeente Heemskerk hebben 62.730 overnachtingen plaatsgevonden in 2010. Hiermee is Heemskerk goed voor 16% van de overnachtingen in IJmond. Belangrijkste categorie zijn de hotels standaard(40%);
- Het aantal dagbezoeken in 2010 bedroeg 740.048. Dit is 8% van het totaal in IJmond. De belangrijke categorieën zijn natuurgerichte buitenrecreatie (65%) en strandbezoek (25%);
- De toeristisch-recreatieve bestedingen in Heemskerk bedroegen in 2010 circa " 15 miljoen. De hiermee gepaard gaande werkgelegenheid wordt geraamd op 202 FTE. In onderstaande tabel zijn de bestedingen en werkgelegenheid uitgesplitst naar sector.

Tabel 4.5. Bestedingen en werkgelegenheid Heemskerk naar sectoren 2010

Sectoren	Bestedingen (in euro)	Werkgelegenheid (in FTE)
Logies	2.867.675	27
Horeca	5.898.650	64
Detailhandel	1.323.600	7
Entree	2.112.800	20
Vervoer	3.059.925	10
Overig		18
Directe werkgelegenheid		145
Indirecte werkgelegenheid		57
Totaal	15.262.650	202

Uitgeest

- In de gemeente Uitgeest hebben 46.497 overnachtingen plaatsgevonden in 2010. Hiermee is Uitgeest goed voor 12% van de overnachtingen in IJmond. Belangrijkste categorieën zijn vakantiewoningen/appartementen (50%) en toeristisch kamperen (41%);
- Het aantal dagbezoeken in 2010 bedroeg 414.069. Dit is 4% van het totaal in IJmond. Verreweg de belangrijke categorie is natuurgebonden buitenrecreatie (90%);

- De toeristisch-recreatieve bestedingen bedroegen " 9 miljoen. De hiermee gepaard gaande werkgelegenheid wordt geraamd op 117 FTE. In tabel 4.6. zijn de bestedingen en werkgelegenheid uitgesplitst naar sector.

Tabel 4.6. Bestedingen en werkgelegenheid Uitgeest naar sectoren 2010

Sectoren	Bestedingen (in euro)	Werkgelegenheid (in FTE)
Logies	1.862.800	17
Horeca	2.973.150	32
Detailhandel	1.614.025	8
Entree	921.025	9
Vervoer	1.666.475	5
Overig		13
Directe werkgelegenheid		84
Indirecte werkgelegenheid		33
Totaal	9.037.475	117

Velsen

- In de gemeente Velsen hebben 185.713 overnachtingen plaatsgevonden in 2010. Hiermee is Velsen goed voor 47% van de overnachtingen in IJmond en verblijfstoeristisch gezien de belangrijkste gemeente. Belangrijkste categorie zijn de hotels middenklasse en luxe (51%), maar ook kamperen (19%) is een belangrijke categorie;
- Het aantal dagbezoeken in 2010 bedroeg 3.927.125. Dit is 41% van het totaal in IJmond. De belangrijke categorieën zijn natuurgerichte buitenrecreatie (34%), strandbezoek (31%) en outdoor/sportieve recreatie (20%);
- De toeristisch-recreatieve bestedingen bedroegen " 97 miljoen. De hiermee gepaard gaande werkgelegenheid wordt geraamd op 1.303 FTE. In onderstaande tabel zijn de bestedingen en werkgelegenheid uitgesplitst naar sector.

Tabel 4.7. Bestedingen en werkgelegenheid Velsen naar sectoren 2010

Sectoren	Bestedingen (in euro)	Werkgelegenheid (in FTE)
Logies	9.341.650	87
Horeca	35.109.700	382
Detailhandel	7.469.675	37
Entree	30.052.225	297
Vervoer	14.977.900	49
Overig		103
Directe werkgelegenheid		937
Indirecte werkgelegenheid		366
Totaal	96.951.150	1.303

4.5. Ontwikkeling economische betekenis 2007-2010

In deze paragraaf wordt de ontwikkeling van de economische betekenis van toerisme en recreatie in de regio IJmond tussen 2007¹⁶ en 2010 nader geanalyseerd. De toeristisch-recreatieve bestedingen in de regio IJmond zijn . de Beverwijkse Bazaar buiten beschouwing gelaten . tussen 2007 en 2010 met " 4 miljoen toegenomen, een groei van 2,5%. De werkgelegenheid die hiermee gepaard gaat is iets minder toegenomen, namelijk met 2,1% (doordat de arbeidsproductiviteit is gegroeid). Deze groei was lager dan de groei van de regionale werkgelegenheid (+ 5,7%) waarmee het belang van de sector afnam.

¹⁶ Hierbij zijn in de raming van 2007 bij een vijftal bedrijven nog een aantal correcties doorgevoerd die nodig bleken om een betrouwbare vergelijking te kunnen maken.

Tabel 4.8. Ontwikkeling economische betekenis 2007-2010 excl. Bazaar

Jaar	Bestedingen	Werkgelegenheid (FTE)
2007	" 141,7 miljoen	1.900
2010	" 145,2 miljoen	1.940
Ontwikkeling 2007-2010	+ 2,5%	+ 2,1%

Inclusief de Beverwijkse Bazaar zijn de bestedingen met 13% gestegen en de werkgelegenheid met 6,3% (inclusief de Bazaar nam het relatieve belang van de toeristisch-recreatieve sector dus wel toe).

Groei is volledig veroorzaakt door bestedingseffect

Indien de groei van de bestedingen nader geanalyseerd wordt, kan worden geconstateerd dat de groei volledig veroorzaakt is door een bestedingseffect (hogere bestedingen p.p.p.d. met name ook door hogere prijzen). Dit geldt zowel voor het verblijfstoerisme als de dagrecreatie (indien de Beverwijkse Bazaar buiten beschouwing wordt gelaten).

Groei in dagtoeristische bestedingen

Indien nader gekeken wordt naar de groei van de verschillende toeristisch-recreatieve categorieën, kan worden geconstateerd dat het dagtoerisme met 4% is gestegen (exclusief de Beverwijkse Bazaar, inclusief de Bazaar +15%) en de bestedingen in het verblijfstoerisme zijn gestabiliseerd (0%).

Tabel 4.9. Ontwikkeling bestedingen naar categorie 2007 -2010

Categorie	Bestedingen 2007	Bestedingen 2010	Groei 2007-2010
Hotels standaard	5.985.825	7.384.025	23%
Hotels middenklasse en luxe	29.291.800	26.704.950	-/- 9%
Campings toeristisch	2.255.400	2.125.125	-/- 6%
Campings vast	1.938.150	2.280.100	18%
Vakantiewoningen/appartementen	1.657.525	2.272.625	37%
Strandhuisjes	2.115.500	2.528.400	20%
Watersport passanten	888.675	857.050	-/- 4%
Watersport vast	5.608.800	5.475.725	-/- 2%
<i>Subtotaal verblijfstoerisme</i>	<i>49.741.650</i>	<i>49.627.950</i>	<i>-/- 0%</i>
Attracties	151.632.000	185.276.000	22%
Musea en bezienswaardigheden	2.235.775	2.515.025	12%
Rondvaarten en rondritten	559.350	576.800	3%
Evenementen	13.146.225	16.382.100	25%
Natuurgerichte buitenrecreatie	15.067.150	15.640.475	4%
Strandbezoek	17.121.425	21.174.075	24%
Kleine watersport	1.237.100	1.228.525	-/- 1%
Outdoor/sportieve recreatie	42.542.425	38.049.500	-/- 11%
<i>Subtotaal dagtoerisme incl. BB</i>	<i>243.541.450</i>	<i>280.842.525</i>	<i>15%</i>
Totaal excl. Beverwijkse Bazaar	141.651.075	145.194.475	3%
Totaal incl. Beverwijkse Bazaar	293.283.075	330.470.475	13%

Binnen het verblijfstoerisme zijn de bestedingen voortvloeiend uit de standaard hotels en de vakantiewoningen het sterkst gegroeid. Dit wordt met name veroorzaakt door de toevoeging van een aantal B&B's aan het aanbod van hotels standaard en de transformatie van een aantal campingplaatsen op Droompark Buitenhuizen naar verhuur chalets. Binnen de dagrecreatie zijn de attracties, de evenementen en de strandbezoeken het sterkst gegroeid, terwijl alleen de kleine watersport en outdoor/sportieve recreatie een daling laten zien. De toename in dagrecreatie wordt o.a. veroorzaakt door een forse toename van het aantal bezoekers van de Beverwijkse Bazaar en een aantal nieuwe evenementen in de regio IJmond.

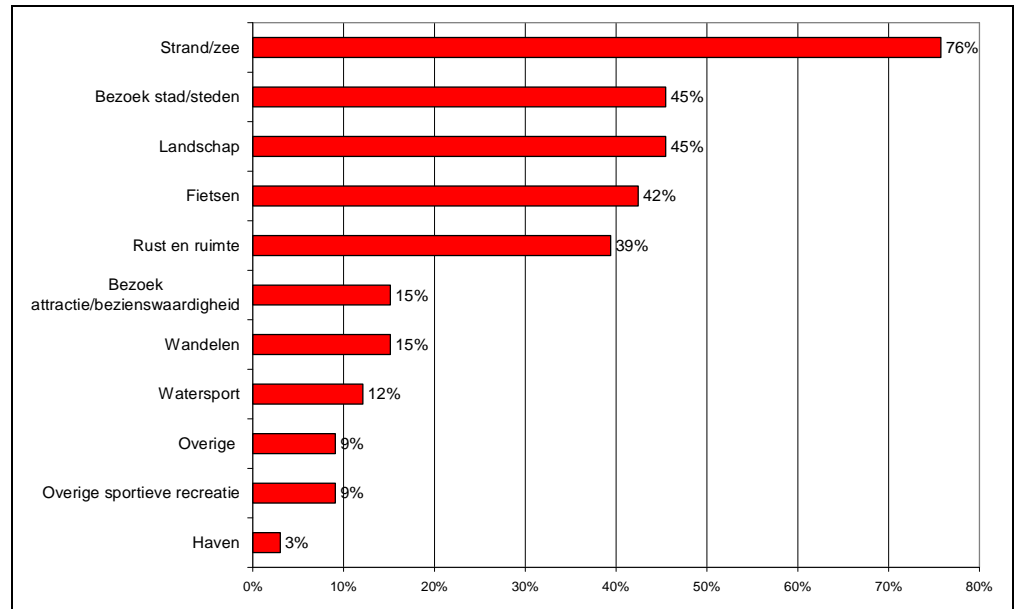
Tabel 4.10. Ontwikkeling toeristisch-recreatieve bestedingen 2007-2010

Gemeente	Bestedingen 2007	Bestedingen 2010	Groei 2007-2010
Beverwijk excl. Bazaar	" 23,3 miljoen	" 23,9 miljoen	+ 3%
Beverwijk incl. Bazaar	" 175,0 miljoen	" 209,2 miljoen	+ 20%
Heemskerk	" 15,1 miljoen	" 15,3 miljoen	+ 1%
Uitgeest	" 11,2 miljoen	" 9,0 miljoen	-/- 20%
Velsen	" 92,0 miljoen	" 97,0 miljoen	+ 5%
Totaal IJmond excl. Bazaar	" 141,7 miljoen	" 145,2 miljoen	+ 13%
Totaal IJmond incl. Bazaar	" 293,3 miljoen	" 330,5 miljoen	+ 3%

In Velsen en Beverwijk is de sterkste toename van bestedingen te zien. De toename van de bestedingen in Velsen (5%) kan grotendeels verklaard worden door een behoorlijke groei van het evenementen- en strandbezoek. De groei in Beverwijk kan met name door de groei van het bezoekersaantal van de Beverwijkse Bazaar worden verklaard (zonder de Bazaar groeiden de bestedingen met 3%). In Heemskerk bleven de bestedingen nagenoeg gelijk. De daling in Uitgeest kan grotendeels worden verklaard door de sluiting van Kartbaan Uitgeest (najaar 2007) en de daling van het bezoek aan het Uitgeestermeer.

Bijlage 1 Bezoekmotieven IJmond

Naast de bezoekers/gasten van IJmond, is ook aan de verblijfstoeristische ondernemers gevraagd om de drie belangrijkste bezoekmotieven voor hun gasten aan te geven. Deze resultaten zijn in onderstaande figuur opgenomen.

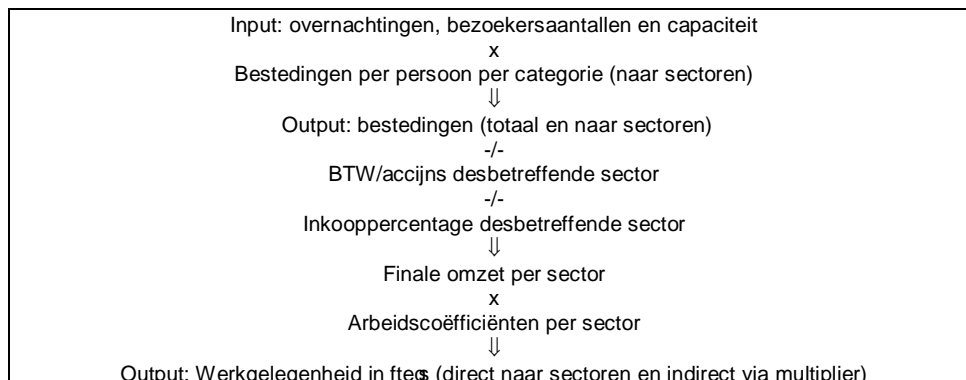
Net als bij de bezoekers zelf, kwam ook bij de ondernemers het strand als belangrijkste bezoekersmotief naar boven (76% heeft dit genoemd). Vervolgens worden bezoek stad/steden (45%), landschap (45%) en fietsen (42%) en rust/ruimte (39%) het meest genoemd.

Enkele opvallende verschillen tussen de ondernemers en de bezoekers zijn:

- Volgens de ondernemers is de nabijheid van steden (o.a. Amsterdam) een belangrijk bezoekmotief (45%). Dit is vergelijkbaar met de verblijfstoeristen (42%). Dagbezoekers hebben dit beduidend minder vaak als motief genoemd (5%). Kennelijk komen bezoekers (nog) meer voor de kwaliteiten van de regio zelf dan de ondernemers denken;
- Voor bezoekers is het bezoek aan een attractie/bezienswaardigheid een belangrijke reden om de regio te bezoeken. Van de ondervraagde bezoekers heeft 29% (exclusief bezoekers Beverwijkse Bazaar) dit genoemd. Overigens is dit met name een belangrijke bezoekreden voor dagtoeristen, van de ondervraagde verblijfstoeristen heeft 11% dit als motief om de regio te bezoeken genoemd.

Bijlage 2 Werkwijze impactraming

In deze bijlage is nader ingegaan op de werking van het ZKA Impactmodel. De gehanteerde methodiek in het model is onderstaand schematisch weergegeven.

Onderstaand zijn kort de diverse componenten van dit schema toegelicht.

Input

In het model wordt onderscheid gemaakt tussen verblijfstoerisme en dagtoerisme. Voor beide vormen is nog nader onderscheid gemaakt tussen verschillende categorieën. Voor de verblijfstoeristische categorieën bestaat de invoer uit overnachtingen (en voor de vaste standplaatsen, strandhuisjes en ligplaatsen uit de capaciteit). Voor de dagtoeristische categorieën bestaat de input uit bezoekersaantallen.

Output

De resultaten van de berekening geven de bestedingen en werkgelegenheid (direct en indirect) weer zowel in totaal als naar sectoren (logies¹⁷, horeca, detailhandel, entree en vervoer) als naar categorieën. In het model wordt geen rekening gehouden met een ~~we~~veglek-effect. Hiervoor ontbreekt specifieke data. Het model geeft geen inzicht in kwalitatieve aspecten zoals de afgeleide en additionele economische betekenis van toerisme en recreatie (spin-off), de kwaliteit van de werkgelegenheid, etc.

Berekeningen

Om de economische betekenis te berekenen, worden de overnachtingen en bezoekersaantallen eerst omgerekend naar bestedingen. Deze omrekening vindt plaats via de gemiddelde bestedingen per persoon per dag per recreatievorm (bijv. hotelovernachting, evenementenbezoek, etc). De totale bestedingen zijn in het model verdeeld over de sectoren waarin de bestedingen terecht komen.

De werkgelegenheid (per sector) kan worden berekend nadat de bestedingen per sector bekend zijn. Hiertoe dienen de totale bestedingen (per sector) te worden gecorrigeerd voor een tweetal effecten:

- BTW-tarief. De bestedingen zijn inclusief BTW. Aangezien de BTW geen directe invloed heeft op de werkgelegenheid in de sector, dient hiervoor een correctie plaats te vinden;

¹⁷ Overnachtingskosten verblijfstoeristische accommodatie.

- Inkoopcomponent. Het aandeel inkoop van de sector levert immers geen werkgelegenheid in de desbetreffende sector maar genereert voornamelijk werkgelegenheid bij de producent van levensmiddelen en non-food (brandstof, etc). De omzet en werkgelegenheid behorende bij de inkoop staat in de uitkomsten weergegeven onder de sectoroverig.

Na deze correcties resulteert de finale afzet uit de toeristisch-recreatieve bestedingen. De directe werkgelegenheid per sector wordt berekend door de finale afzet te vermenigvuldigen met de bijbehorende arbeidscoëfficiënt (weergegeven in termen van aantal mensjaren (FTE) werk per " 1 miljoen finale afzet). Na het vaststellen van de directe werkgelegenheid, kan de indirecte werkgelegenheid worden bepaald. Deze is m.n. het gevolg van toeleveranties (productiemiddelen, bouwnijverheid, dienstverleners (banken, verzekeringsmaatschappijen, wasserij, etc)) die nodig zijn om de afzet in de diverse sectoren te kunnen realiseren. De indirecte werkgelegenheid wordt met behulp van een multiplier bepaald. Deze multiplier bedraagt 1,39. M.a.w. 1 FTE directe werkgelegenheid genereert 0,39 FTE indirecte werkgelegenheid.

Bijlage 3 Kengetallen economische betekenis toerisme IJmond

De achterliggende gegevens . bestedingen, BTW-tarieven, inkooppercentages en arbeidscoëfficiënten . die nodig zijn voor de berekeningen in het ZKA Impactmodel zijn in deze bijlage weergegeven.

Bestedingen

Onderstaande tabel geeft de gehanteerde bestedingen (in euro) weer per categorie. Deze zijn gebaseerd op (telefonische) interviews met de toeristische aanbieders in combinatie met een bezoekersenquête en deskresearch. Deze bestedingen betreffen de bestedingen per persoon per dag, met uitzondering van de categorieën campings vast, strandhuisjes en watersport vast, waar de genoemde bestedingen betrekking hebben op de bestedingen op jaarbasis.

Categorieën	Totale bestedingen (in ")	
<i>Verblijfstoerisme</i>		
Hotels standaard	100,25	per persoon per overnachting
Hotels middenklasse en luxe	157,05	per persoon per overnachting
Campings toeristisch	25,90	per persoon per overnachting
Campings vast	4.2651,85	per plaats per jaar
Vakantiewoningen/appartementen	47,10	per persoon per overnachting
Strandhuisjes	2.574,75	per huisje per jaar
Watersport passanten	38,35	per persoon per overnachting
Watersport vast	3.367,60	per plaats per jaar
<i>Dagtoerisme</i>		
Attracties	50,90	per persoon per dagtocht
Musea en bezienswaardigheden	8,55	per persoon per dagtocht
Rondvaarten en rondritten	18,15	per persoon per dagtocht
Evenementen	40,35	per persoon per dagtocht
Natuurgerichte buitenrecreatie	6,40	per persoon per dagtocht
Strandbezoek	11,70	per persoon per dagtocht
Kleine watersport	31,30	per persoon per dagtocht
Outdoor/sportieve recreatie	46,90	per persoon per dagtocht

BTW-tarieven en inkooppercentages

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de gehanteerde BTW-tarieven en inkooppercentages (als percentage van de omzet exclusief BTW).

Sector	BTW/Accijns %	Inkooppercentage ¹⁸
Logies	6,0%	0%
Entree	6,0%	0%
Horeca	10,7%	29,3%
Detailhandel	14,2%	60,0%
Vervoer	59,6%	29,6%

¹⁸ Bij de bepaling van de inkooppercentages per sector is gebruik gemaakt van de volgende bronnen: Horeca: Bedrijfschap Horeca & Catering (BHC); Vervoer: BETA/NOVE; Detailhandel Economisch Instituut voor Midden- en Kleinbedrijf (EIM). Voor de sectoren detailhandel en horeca is uitgegaan van gewogen gemiddeldes.

Arbeidscoëfficiënten

Onderstaande tabel bevat de gehanteerde arbeidscoëfficiënten. Deze zijn uitgedrukt in termen van aantal mensjaren (FTE) werk per " 1 miljoen finale afzet.

Economische sector ¹⁹	Werkgelegenheid per 1 mln. euro finale afzet ²⁰
Logies	9,92 fte
Horeca	17,03 fte
Detailhandel	14,24 fte
Entree	9,84 fte
Vervoer	7,36 fte
Overig	6,45 fte

¹⁹ Deze indeling in sectoren is gebaseerd op de volgende CBS-indeling: Cultuur & Recreatie (Entree), (detail)Handel, Horeca, Logies, transport-/comm. bedrijven (Vervoer) en Overig (m.n. toeleveranciers).

²⁰ Bronnen: CBS Statline.

Bijlage 4 Herkomst bezoek

In dit onderzoek is onderscheid gemaakt naar de herkomst van bezoekers. Bij de herkomst wordt onderscheid gemaakt tussen regionaal (IJmond), provinciaal (overig Noord-Holland), nationaal (overig Nederland) en internationaal (buitenland). In de onderstaande tabel is deze verdeling naar herkomst voor de verschillende categorieën weergegeven.

Categorie	IJmond	Noord-Holland	Nederland	Buitenland
<i>Verblijfstoerisme</i>				
Hotels standaard	5%	14%	49%	32%
Hotels middenklasse en luxe	9%	14%	42%	35%
Campings toeristisch	9%	31%	43%	18%
Vakantiewoningen/appartementen	3%	5%	70%	23%
Watersport passanten	12%	28%	51%	10%
Strandhuisjes	82%	12%	6%	0%
Campings vast	48%	17%	19%	16%
Watersport vast	48%	35%	16%	0%
<i>Dagrecreatie</i>				
Attracties	18%	45%	22%	15%
Musea en bezienswaardigheden	84%	12%	3%	2%
Rondvaarten en rondritten	38%	15%	45%	5%
Evenementen	55%	20%	22%	3%
Natuurgerichte buitenrecreatie	49%	41%	10%	1%
Strandbezoek	48%	33%	12%	8%
Kleine watersport	43%	47%	10%	0%
Outdoor/sportieve recreatie	5%	55%	38%	2%